

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 282

van **WOUTER VANBESIEN**

datum: 6 juni 2018

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Buitenlandse directe investeringen in Vlaanderen - Screening

Het departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) bracht in mei een kwantitatieve analyse uit over de buitenlandse zeggenschap in de Vlaamse economie.

Daaruit bleek dat in Vlaanderen slechts een beperkt aantal ondernemingen voor meer dan vijftig procent in handen is van buitenlandse eigenaars, maar dat deze ondernemingen wel een relatief groot deel van de tewerkstelling en de toegevoegde waarde voor hun rekening nemen. Ook blijkt dat het aantal bedrijven in eigendom van personen of organisaties uit niet-OESO-landen, zoals opkomende machten India en China, nog heel beperkt is, maar wel een merkkelijk stijgende tendens vertoont. De uitdagingen die deze tendens voor Vlaanderen oplevert, werden erg duidelijk toen het Chinese State Grid zich in 2016 voor veertien procent wou inkopen in distributienetbeheerder Eandis.

In het Europees Parlement ligt momenteel een voorstel tot verordening van de Europese Commissie voor tot vaststelling van een kader voor de screening van buitenlandse directe investeringen in de Europese Unie. In antwoord op een vraag om uitleg van Peter Van Rompuy in september 2017 gaf minister-president Bourgeois aan dat "het goed [is] dat de Europese Commissie daar werk van maakt. Wij doen dat ook op ons niveau. Het is nu nog te vroeg om tot eenduidige conclusies te komen, maar zoals ik toen in dat debat ook aangekondigd heb, hebben wij ons voorgenomen om dat op te nemen. Maar dat zal diepgaand werk en ook diepgaand juridisch werk vergen, natuurlijk."

1. Welk standpunt zal Vlaanderen innemen of heeft Vlaanderen ingenomen bij het bepalen van het Belgische stemgedrag in de Raad van ministers over het voorstel tot verordening?
2. Hoever is Vlaanderen gevorderd bij het ontwerpen van een eigen kader voor de screening en beoordeling van buitenlandse directe investeringen? Welke concrete stappen heeft de Vlaamse Regering al gezet om tot een dergelijk kader te komen?
3. Hoe zal het Vlaamse kader zich verhouden tot het voorstel tot verordening van de Europese Commissie?
4. De analyse van het departement EWI beperkte zich tot bedrijven die voor meer dan vijftig procent in buitenlandse handen zijn. Het investeringsvoorstel voor Eandis van State Grid ging slechts over een participatie van veertien procent.

Heeft de minister zicht op de omvang van dergelijke strategische minderheidsbelangen in de Vlaamse bedrijvenwereld?

5. In september 2017 stelde minister-president Bourgeois dat “alle beleidsdomeinen in Vlaanderen op dit moment bezig zijn de strategische sectoren te identificeren” die wegens hun strategisch of veiligheidsbelang nood hebben aan een wetgevend kader voor buitenlandse investeringen.

Hoever is dit identificatieproces al gevorderd? Zijn er al resultaten beschikbaar?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Geert Bourgeois (282) en Philippe Muyters (570).

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 282 van 6 juni 2018

van **WOUTER VANBESIEN**

1. Het voorstel van verordening tot vaststelling van een kader voor de screening van buitenlandse directe investeringen in de Europese Unie volgt de gewone wetgevingsprocedure. Ik verwijs hiervoor naar mijn antwoord op de vraag van volksvertegenwoordiger Van Rompuy op 19 september 2017. De Vlaamse Regering heeft het voorstel positief onthaald. Dit is een prioritair dossier voor de Europese Commissie en voor het Bulgaars Voorzitterschap (januari-juni 2018), alsook voor het Oostenrijks Voorzitterschap (juli-december 2018). Het voorstel kende dan ook een snelle behandeling in de Raad van Ministers en het Europees Parlement. Tijdens de besprekingen in de Raad de voorbije maanden hebben mijn diensten dit dossier van nabij opgevolgd en actief deelgenomen aan de discussies. Dit is uitgemond in een Raadspositie die op 13 juni 2018 door COREPER werd aangenomen. Vlaanderen en België hebben dit gesteund, aangezien de raadspositie de verordening duidelijker maakt. Bovendien zijn er een aantal wijzigingen aangebracht die aan de Vlaamse bezorgdheden tegemoet komen. Deze Raadspositie vormt de basis om de triloog met het Europees Parlement en de Commissie aan te gaan. Hierover werd nog geen startdatum gecommuniceerd. Mijn diensten zullen deze triloog nauw opvolgen.
2. De Vlaamse regering heeft een decretale regeling uitgewerkt als onderdeel van het ontwerp van Vlaams bestuursdecreet, voor de vrijwaring van de strategische belangen bij de werking van bepaalde instanties. Het betreft instanties die vallen onder het toezicht van of gefinancierd worden door de Vlaamse overheid en/of lokale besturen, zoals bepaald in de artikelen III.59 en III.60 van dit ontwerp. Ik verwijs naar het regeringsdocument VR 2018 2206 DOC.0673/4.
3. Deze vraag is prematuur aangezien de wetgevingsprocedure voor het Europees voorstel van verordening nog loopt. Gezien de triloog nog moet aanvatten, is de uitkomst niet bekend en is het dus nog niet zeker hoe het Vlaamse kader zich precies verhoudt tot het voorstel van verordening.
Het Vlaamse kader is gericht op de vrijwaring van de strategische belangen bij het stellen van rechtshandelingen door de instanties die onder het toezicht staan van of gefinancierd worden door de Vlaamse overheid en de lokale besturen. Het zal dus niet (rechtstreeks) als een screeningsmechanisme voor buitenlandse investeringen functioneren.
4. Het klopt dat de analyse van Departement EWI toegespitst was op bedrijven waarvan het aandeelhouderschap voor minstens 50% in handen was van een buitenlandse economische agent. De hoofdreden hiervoor was om de analyse te focussen op 'zeggenschap', volgens de definitie van de door Eurostat gebruikte Foreign Affiliates Statistics (FATS). De analyse gaf ook de cijfers weer van het totaal aantal ondernemingen met buitenlands zeggenschap, inclusief minderheidsparticipaties. Let wel: het gaat hier louter om aandelen en niet om de vaak gebruikte FDI-definitie. In totaal zijn er in het Vlaamse Gewest, op basis van onze analyse gebaseerd op Bel-first data, 7.000 ondernemingen met buitenlandse aandeelparticipaties. Van deze 7.000 ondernemingen heeft slechts ongeveer 5,4% een minderheidsparticipatie.

Een belangrijke opmerking is evenwel dat de focus lag op individuele economische agenten (waarbij de optelsom van meerdere minderheidsparticipaties niet in rekening werd gebracht) en dat Bel-first voor sommige bedrijven geen bekende aandeelhoudersinformatie weergeeft. Hierdoor is het cijfer van 7.000 ondernemingen eerder een onderschatting van de realiteit, waarbij we kunnen aannemen dat de vertekening zich vooral afspeelt bij kleinere en vaak minder bekende minderheidsparticipaties. Deze databeperkingen volgen uit het feit dat in België geen algemene verplichting geldt om deelnemingen van buitenlandse vennootschappen in Belgische vennootschappen weer te geven in de jaarrekeningen die bij de Balanscentrale van de Nationale Bank worden ingediend.

De Europese Commissie, met name het Joint Research Centre, werkt nog aan een grote studie over directe buitenlandse investeringen in de EU. Ook zij heeft een heel traject afgelegd om accurate data te verkrijgen, in het bijzonder over de finale eigenaar. Het resultaat van deze studie wordt dit najaar verwacht.

5. Er is hierover tijdens het afgelopen jaar heel wat in kaart gebracht. Departement EWI heeft een analyse gemaakt van specifieke materiële regelingen in Vlaamse regelgeving. Hierop is in opdracht van het voorzitterscollege verder gebouwd door het Departement Kanselarij en Bestuur. Dit mondde uit in de voorstellen van de twee artikelen in het ontwerp van bestuursdecreet.